

Barne-, likestillings- og
inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

13/3-2012
2011/04529
-087

Vår saksbehandler/tlf.
Lise Christensen, 22037467

Vår ref.
11/600632
Deres ref.
201104529

Oslo,
09.03.2012

Høring NOU 2011:18 Struktur for likestilling

I 2010 oppnevnte regjeringen et eget likestillingsutvalg ledet av professor Hele Skjeie med oppdrag å legge grunnlaget for en helhetlig og kunnskapsbasert politikk for likestilling mellom kvinner og menn, i et livsløps-, klasse- og etnisitetsperspektiv. Utvalgets hovedrapport skal foreligge innen 1. august 2012.

NOU 2011:18 Struktur for likestilling er en delutredning som gir utvalgets vurderinger og anbefalinger om institusjonelle og organisatoriske rammer for offentlig likestillingsarbeid, på lokalt, regionalt og sentralt nivå. Utredningen gir forslag til lovendringer, organisatoriske endringer og økonomiske tiltak. Forskningsrådet er i brev datert 09.12.11 bedt om å gi en høringsuttalelse.

Generelt argumenterer utvalget for at det er behov for en struktur for oppfølging av det offentlige likestillingsarbeidet som gjør det mer systematisk, oversiktlig og konkret. Dette er et syn som Forskningsrådet deler.

Utvalget foreslår flere endringer og presiseringer i likestillingsloven. Forskningsrådet mener at det ikke er urimelig at det skal fastsettes mål for likestillingsarbeidet, og gir sin tilslutning til at pliktene konkretiseres. Vi vil likevel peke på at det må være en avveining av hensiktsmessighet når det gjelder graden av detaljering i selve lovteksten. Generelt sett er flere – og andre - tilnærminger enn lovendringer effektive og nødvendige for å styrke innsatsen for å fremme likestilling og hindre diskriminering, slik utvalget selv peker på.

Forskningsrådet er omfattet av pliktene i likestillingsloven både som arbeidsgiver og som offentlig myndighet. Utvalget foreslår presiseringer i de lovpålagte pliktene på begge disse områdene.

Forslagene til endring i lovens §1a (plikt til aktivt likestillingsarbeid for arbeidsgiver) kan ses som en styrking og presisering av en nylig innført rapporteringspraksis. Det er også mulig at konsekvensen av forslaget, dersom det blir vedtatt, vil innebære krav om ytterligere detaljert rapportering. I tråd med ovenstående generelle merknad vil vi stille spørsmål ved hensiktsmessigheten i detaljeringsnivået i den foreslåtte lovteksten.

Forslagene til presisering i lovens §1b (offentlige myndigheters plikt til aktivt likestillingsarbeid) innebærer (blant annet) at offentlige myndigheter skal fastsette mål, kartlegge tilstand og utfordringer og holde oversikt over ansvar, oppgaver og myndighet når det gjelder kjønnslikestilling.

Forskningssektoren er et felt hvor mange aktører forvalter et myndighetsansvar. Det gjelder ulike departement, forskningsinstitusjonene selv og Forskningsrådet. Hvilke av disse aktørene skal ha ansvar for de ulike delene som lovendringen legger opp til? Den foreslåtte lovendringen gir i seg selv ikke et svar på dette. For å styrke likestillingsinnsatsen i forskningssektoren er det behov for tydeligere forankring og konkret ansvarsfordeling mellom de ulike aktørene enn hva som er tilfellet i dag.

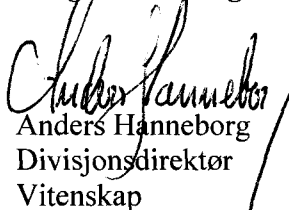
Lovendringsforslaget knyttet til §1b innebærer videre at «Departementet, eller det organ departementet delegerer myndigheten til, skal føre tilsyn med og gi veiledning om offentlige myndigheters aktivitetsplikt.»

Konkret foreslår utvalget at det opprettes et direktorat for likestilling under BLD med tilsyns- og veiledningsfunksjon som formål. For at et direktorat under BLD skal kunne bistå i å koordinere likestillingsvirksomheten mellom aktørene i forskningssektoren og utøve tilsynsfunksjon på en hensiktsmessig og god måte, er det viktig at det er godt kjent med de utfordringene som gjelder for dette feltet spesifikt.

Erfaringer med Likestillings- og diskrimineringsombudets (LDO) tilsyn med oppfølging av loven, viser at utfordringene artet seg annerledes for institusjoner i forskningssektoren enn for eksempel kommunesektoren, og dermed er det også behov for en annen type veiledning for hvordan aktivitets- og rapporteringsplikten skal forstås. I 2011 nedsatte derfor Universitets- og høgskolerådet (UHR) en gruppe som skulle utarbeide en egen veiledning tilpasset UH-sektoren. Denne vil bli ferdigstilt våren 2012.

Per i dag er likestillingsutfordringene på andre samfunnsområder enn forskningssektoren prioritert i BLD. Dersom forskningssektoren skal inkluderes i en struktur av den typen som den foreslåtte, vil det også måtte innebære en ansvarsavklaring mellom mellom departementene, med konsekvenser for KDs ansvar som sektordepartement for likestilling i forskning.

Med vennlig hilsen
Norges forskningsråd

Anders Hanneborg
Divisjonsdirektør
Vitenskap

Lise Christensen
seniorrådgiver
Vitenskap